

První tuzemský ekodukt pro zvířata oslavil čtvrtstoletí. Využívají jej zajíci, divoká prasata, lišky, kuny, srnci a jeleni

2.9.2024 - | Centrum dopravního výzkumu

Dálnici D35 u obce Dolní Újezd v Olomouckém kraji mohou zvířata bezpečně přecházet už 25 let. V roce 1999 byl totiž do provozu uveden úsek mezi Velkým Újezdem a Lipníkem nad Bečvou s prvním tuzemským ekoduktem.

Obdobných ekoduktů je nyní v České republice vybudováno 13. Pomáhají chránit nejen životy volně žijících živočichů, ale i řidičů.

Prostupnost krajiny pro volně žijící druhy živočichů se stává s budováním dopravní a energetické infrastruktury jedním z důležitých témat ochrany přírody, je na ni zaměřena i mezinárodní konference IENE2024 (Infrastructure & Ecology Network Europe), která proběhne v příštím týdnu v Praze.

„V krajině prošpikované silnicemi dochází kromě usmrcování velkého množství zvířat také k omezení jejich pohybu. To může nepříznivě ovlivnit mnoho druhů živočichů, protože vznikají izolované populace, které spolu nemají žádný kontakt a dochází tak k omezení toku genů. Takové populace se stávají zranitelnějšími a mohou lokálně vyhynout. Důležitý je proto dostatek propustků, zvířecích podchodů či nadchodů. Špatnou prostupností krajiny jsou ohroženi hlavně velcí savci, negativní vliv má ale i na obojživelníky, plazy nebo některé druhy ptáků,“ říká Martin Strnad z Agentury ochrany přírody a krajiny ČR.

Ekodukty jsou speciální nadchody, po kterých mohou volně žijící zvířata překonat frekventované dálnice a čtyřpruhové silnice. V České republice aktuálně existuje 37 objektů typu nadchod, které mohou sloužit pro migraci zvířat, 36 je nad dálnicí/silnicí a jeden nad železnicí. Z tohoto počtu je 13 ekoduktů, 14 víceúčelových nadchodů a zbylé představují upravené nadjezdy původně postavené za jiným účelem, než je migrace živočichů (obvykle převedení polní/lesní cesty). Funkci dálničních ekoduktů plní také všechny tunely mimo zastavěná území obcí.

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR) vydala ve spolupráci s Ředitelstvím silnic a dálnic metodiku Doprava a ochrana fauny v ČR, která problematiku prostupnosti krajiny komplexně popisuje. Se společnostmi HBH Projekt a Centrum dopravního výzkumu také probíhá spolupráce na projektu TRIPASS [2]. Jeho součástí je vytvoření metodiky, která bude hodnotit účinnost průchodů pro faunu, a také veřejná databáze ekoduktů s hodnocením účinnosti. Další aktivitou je i monitoring 24 vybraných ekoduktů.

„Díky monitoringu fotopastmi v rámci projektu TRIPASS se v letošním červenci podařilo zachytit na jednom z monitorovaných ekoduktů vlka. To je vůbec první oficiální záznam velké šelmy na tomto typu migračního objektu v České republice. Vlk byl zachycen na jednom z nejmladších tuzemských ekoduktů, který byl postaven u Bílého Kostela nad Nisou na silnici I/13 teprve v roce 2023. Zajímavé je, že byl vybudován nad již existující silnicí v úseku s častými srážkami živočichů s projíždějícími vozidly,“ říká Ivo Dostál z Centra dopravního výzkumu, v. v. i.

„Z monitoringu víme, že ekodukty pravidelně využívají místní druhy živočichů jako je srnec, liška, kuna, nebo jezevec, kteří mají průchod přes dálnici ve svém domovském teritoriu. Velcí savci, a tedy

i šelmy, je používají zejména při své migraci na delší vzdálenost, při které hledají svého partnera nebo nové místo k usazení,” doplňuje Václav Hlaváč z Agentury ochrany přírody a krajiny ČR.

Martin Strnad, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, martin.strnad@nature.cz

Václav Hlaváč, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, vaclav.hlavac@nature.cz

Karolína Šulová, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, tisková mluvčí, e-mail:

karolina.sulova@nature.cz, tel.: 724 102 406

Ivo Dostál, CDV v. v. i., ivo.dostal@cdv.cz

Tomáš Libosvár, HBH Projekt spol. s r. o., t.libosvar@hbh.cz

Tomáš Šikula, HBH Projekt spol. s r.o., t.sikula@hbh.cz

Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky

Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky je státní instituce, která zajišťuje odbornou i praktickou péči o naši přírodu, zejména o chráněné krajinné oblasti, národní přírodní rezervace a národní přírodní památky. Více na www.nature.cz.

Centrum dopravního výzkumu, v. v. i.

CDV je výzkumná organizace v působnosti Ministerstva dopravy, která tvoří dopravu pro budoucnost, bezpečnou, moderní, udržitelnou, funkční a přínosnou pro celou společnost. Realizuje komplexní výzkum a vývoj v dopravě, v přírodních a společenských vědách a také v inženýrských a technologických oborech. Více na www.cdv.cz.

HBH Projekt, spol. s r. o.

HBH Projekt spol. s r.o. je nezávislá česká projektová a konzultační kancelář se zaměřením na dopravní a inženýrské stavby. Pro své zákazníky zajišťuje kompletní projektovou přípravu a inženýring, poskytuje ekologické poradenství včetně všechny typů environmentálních posouzení a studií (např. SEA, EIA, Natura 2000, Migrační, Hlukové a Rozptylové studie) a zajišťuje dozor na stavbách. Více na www.hbh.cz.

<https://www.cdv.cz/tisk/prvni-tuzemsky-ekodukt-pro-zvirata-oslavil-ctvrtstoleti-vyuzivaji-jej-zajici-divo-ka-prasata-lisky-kuny-srnci-a-jeleni>